

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **Ing. J. K.**, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Ústí nad Labem**, se sídlem Velká Hradební 61, Ústí nad Labem, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5115/08-1500-505085, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 2. 2. 2009, č. j. 59 Ca 146/2008 - 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 2. 2. 2009. Tím soud zamítl návrh žalobce na osvobození od soudních poplatků v řízení o žalobě proti shora označenému rozhodnutí žalovaného.

Krajský soud vyzval dne 10. 12. 2008 žalobce k zaplacení soudního poplatku ve výši 2000 Kč za podanou žalobu. Žalobce podáním ze dne 17. 12. 2008 požádal o osvobození od soudního poplatku. Ve svém rozhodnutí, kterým uvedenou žádost zamítl, vyšel krajský soud zejména z potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech žalobce,

doručeného soudu dne 25. 8. 2008 v řízení vedeném pod sp. zn. 59 Ca 88/2008. V něm žalobce uvedl, že je poživitelem starobního důchodu ve výši 12 123 Kč měsíčně, průměrná čistá měsíční mzda jeho manželky činí 8200 Kč a syn studuje na střední škole. Dále uvedl, že má dluh ve výši 43 000 Kč a že byt ve společném jmění manželů je předmětem exekučního řízení. Na základě dotazu učiněného na Českou správu sociálního zabezpečení soud zjistil, že žalobce od srpna 2008 pobírá starobní důchod v celkové výši 13 868 Kč měsíčně. K výzvě soudu žalobce doložil zejména exekuční příkaz ze dne 25. 8. 2008 ve věci uspokojení pohledávek ve výši 7503 Kč a 9354 Kč prodejem nemovitostí (bytu ve společném jmění manželů). Tvrzený dluh ve výši 43 000 Kč žalobce nijak neprokázal. Krajský soud tak v kasační stížnosti napadeném usnesení dospěl k závěru, že žalobcův majetek je sice předmětem exekučního řízení, nicméně vzhledem k výši vymáhaných částek (celkem 17 357 Kč), celkovému měsíčnímu příjmu domácnosti (22 068 Kč) a s přihlédnutím k případnému studiu syna nelze učinit závěr, že by nepřiznání osvobození od soudního poplatku (řízení v této věci si pravděpodobně vyžádá náklady ve výši 2000 Kč) znemožnilo žalobci uplatňovat jeho právo u soudu. Dle přesvědčení soudu lze poplatek uhradit ze starobního důchodu, který není exekučně postižen.

Krajský soud stěžovatele usnesením ze dne 22. 4. 2009 vyzval k doplnění kasační stížnosti prostřednictvím jeho zástupce. Na uvedenou výzvu stěžovatel včas reagoval sdělením, že žádného zástupce z řad advokátů nemá a že si sám není schopen kasační stížnost doplnit; navrhl tedy, aby mu soud takového zástupce ustanovil. Poté krajský soud předložil věc k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu. Ten vrátil spis krajskému soudu bez rozhodnutí s tím, že v situaci, kdy stěžovatele krajský soud mylně poučil, že je jeho povinností doplnit kasační stížnost prostřednictvím jeho zástupce, načež stěžovatel reagoval žádostí o ustanovení zástupce z řad advokátů, by bylo nepřijatelným zásahem do stěžovatelova práva na spravedlivý proces, kdyby Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost bez dalšího odmítl. Krajský soud následně vyzval stěžovatele řádným způsobem k doplnění kasační stížnosti. Ten tak učinil podáním ze dne 31. 8. 2009, v němž toliko uvedl, že napadá předmětné rozhodnutí krajského soudu v plném rozsahu a že soud nesprávně posoudil věc po stránce skutkové i právní, jestliže nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků. Je totiž *„nepochybné, že příjmy ve spojení se značnými dluhy, které jsou vymáhány exekučně, nepostačují k placení soudních poplatků a dalších nákladů soudního řízení.“*

II.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti. K tomu je nutno v první řadě uvést, že krajský soud s ohledem na povahu kasační stížností napadeného rozhodnutí správně netrval ani na podmínce zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, ani na zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti, neboť by to způsobilo jen řetězení téhož problému, případně by mohlo vést k nepřijatelnému odepření přístupu k Nejvyššímu správnímu soudu, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel namítl, že krajský soud pochybil při rozhodování o jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků. K tomu zdejší soud předně uvádí, že individuální osvobození od soudních poplatků je procesní institut, jehož účelem je zejména ochrana účastníka, který se nachází v tíživých poměrech, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích, znemožňujícím ve svém důsledku právo každého na přístup k soudu, zaručené v čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Tento druh osvobození od soudních poplatků je zařazen v § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v němž je kromě jiného uvedeno, že účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

Nejedná-li se tedy o případ uvedený ve větě druhé, soud (předseda senátu) při rozhodování podle tohoto ustanovení především porovnává na jedné straně výdělkové a další majetkové a sociální poměry dotyčného účastníka řízení včetně možnosti opatření si potřebných prostředků, na druhé straně pak výši soudního poplatku se zřetelem na případné další náklady spojené s předmětným řízením před soudem (dokazování, náklady právního zastoupení, apod.) či povahu věci samé. Výsledkem této úvahy je pak závěr, zda účastníkovi je možné přiznat osvobození od soudních poplatků či nikoli (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37).

Závěr, který krajský soud v daném případě z žalobcem tvrzených údajů učinil, lze považovat za souladný se shora uvedenými požadavky. Stěžovatel ve své stížnosti bez dalšího zdůvodnění toliko uvedl, že jeho příjmy ve spojení se značnými dluhy nepostačují k placení soudních poplatků a dalších nákladů soudního řízení. Nejvyšší správní soud však z takové povšechné a nekonkrétní námitky není schopen dovodit, proč by úvaha krajského soudu měla být chybná. Jestliže krajský soud dospěl k závěru (majícím zjevně oporu v soudním spise), že celkový měsíční příjem stěžovatelovy domácnosti je 22 068 Kč a že stěžovatelem doložené dluhy dosahují částky 17 357 Kč, pak lze souhlasit se závěrem, že zaplacení soudního poplatku ve výši 2000 Kč nepředstavuje bariéru v přístupu k soudu.

Ostatně ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud rovněž v další, skutkové i právně obdobné věci; viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 4. 2009, č. j. 1 Afs 38/2009 - 49.

Kasační stížnost byla s ohledem na shora uvedené důvody shledána nedůvodnou a Nejvyšší správní soud ji proto dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. září 2009

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně
senátu